

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2023-05-11
Besvaras senast
2023-06-01

Till statsrådet Romina Pourmokhtari (L)

2022/23:348 Effekter av den slopade myrslätterersättningen

Regeringens dramatiska budgetnedskärningar på miljö- och klimatområdet ger stora negativa effekter över hela vårt land. Inte minst gäller detta i Norrland. Vänsterpartiet har i en tidigare interpellationsdebatt lyft de negativa effekterna av minskade anslag för att nå våra nationella miljömål. Naturreseptatet Vasikkavuoma i Pajala kommun är ett tydligt exempel på vilka de direkta effekterna blir även för de människor som bor på landsbygden. Vasikkavuoma är en, om inte den allra största, av Europas slättermyrar. Här har människor sedan 1700-talet slagit myren för att ha hö till djuren på vintern. I likhet med många andra områden i Norrbotten upphörde myrslåttern på 50-talet även här. Detta innebar att vide och sly vandrade in på slättermarken och att lador och slätterkojor började förfalla. Men tack vare en restaurering som inleddes på 1990-talet har myren kunnat återställas, och kringliggande byar har årligen slagit myren och ladorna har återigen fylls med årets skörd. Även i dag används en del av slåttern som bland annat stödfoder till samernas renar.

Det statliga stödet för detta omfattande skötselarbete har möjliggjort att Vasikkavuoma utvecklats till en kulturhistorisk pärla. I dag är slättermyren en av Pajalas största besöksattraktioner och har dessutom ett mycket rikt växt- och djurliv tack vare skötselåtgärder. Myrslåttern är ett historiskt kulturarv i Norrbotten.

Men med regeringens budget, med stöd av SD, upphör ersättning för myrslätter helt i år. I och med detta försvinner över 100 miljoner kronor i ersättning till Norrbottens landsbygd. De 100 miljoner som försvinner motsvarar enligt Norrländska Socialdemokraten, NSD, 38 procent av allt jordbrukarstöd i Norrbotten, och cirka 470 företagare berörs av den slopade ersättningen för myrslätter.

Föreningen som bedriver skötsel av Vasikkavuoma blir av med stöd på 700 000 kronor i år för sitt arbete. För föreningen har det handlat om att bevara en del av norrbottnisk kulturhistoria. Det innebär att man inte kan ta in sommarjobbare för att slå myren. Men även annat riskerar att påverkas, såsom skolklassbesök, grillplatser och skidspår på myren om vintern.

Enhetschefen på länsstyrelsens landsbygdsenhet i Norrbotten konstaterar att den slopade ersättningen för myrslätter kommer att få stor betydelse för de som bedriver detta.

Vänsterpartiet anser att de genomgripande nedskärningar som regeringen genomfört när det gäller skötsel av vår natur inte är förenligt med vare sig en levande landsbygd eller en acceptabel kultur- och naturvårdspolitik. Det riskerar därutöver att drabba landsbygden särskilt hårt med minskad sysselsättning och försämrade förutsättningar för turism.

Regeringen har i princip halverat budgetanslaget för skötsel av värdefull natur för 2023, där bland annat ersättning för myrslätter skulle ha ingått. I motsats till regeringen har Vänsterpartiet i stället föreslagit en kraftig ökning av anslaget för i år, vilket skulle ha inneburit en ökning av anslaget med över 1,8 miljarder jämfört med regeringens budget. Anslaget har under många år varit underfinansierat, vilket slår hårt mot möjligheterna att finansiera en mycket stor bredd av insatser som genomförs i synnerhet på landsbygden i hela vårt land. Gemensamt för insatserna är att de bevarar natur- och kulturvärden, tillgängliggör upplevelser och har omfattande sociala och ekonomiska effekter genom att de skapar sysselsättning. Anslaget ger möjlighet att finansiera en rad verksamheter som exempelvis skötsel av natur i skyddade områden och ersättningar till lantbrukare för vissa skötselåtgärder. Det har stor betydelse för friluftsliv, turism, vandringsleder, hotade arter och våtmarker, för att nämna några områden.

Med anledning av detta vill jag fråga statsrådet Romina Pourmokhtari:

1. Avser statsrådet att vidta några åtgärder för att kompensera för de negativa effekter som slopad myrslätterersättning får för Vasikkavuoma och landsbygden och för andra myrar där det bedrivs slätter i Norrbotten?
2. Tänker statsrådet verka för att ersättning för myrslätter återinförs nästa år?
3. Tänker statsrådet ta några initiativ för att analysera effekterna av hur sänkta och slopade statliga stöd för att sköta natur med höga natur- och kulturvärden påverkar landsbygden?

.....

Birger Lahti (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch